

Mittesiduvad suunised juuksuriteenuste sektorile

juuni 2021

EUROOPA KOMISJON

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraat
Töötingimuste ja sotsiaaldialoogi direktooraat
Töötervishoiu ja tööohutuse üksus
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet
Euroopa Komisjon
B-1049 Bruxelles/Brussel

E-post: EMPL-C2-UNIT@ec.europa.eu

Mittesiduvad suunised juuksuriteenuste sektorile

Käsikiri valmis 2021. aasta juunis.

Käesolev dokument on koostatud Euroopa Komisjoni tellimusel. See kajastab siiski vaid autorite seisukohti ja Euroopa Komisjon ei vastuta käesoleva väljaande taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest. Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist (<http://www.europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

© Euroopa Liit, 2022

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale ja märgitakse ära kõik tehtud muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse asjaomaselt õiguste omajalt.

ET PDF

ISBN 978-92-76-42361-4

doi: 10.2767/397430

KE-01-21-346-ET-N

Sisukord

Sissejuhatavad märkused	6
1. Riskihindamisest üldiselt.....	7
1.1. Õiguslik kohustus: raamdirektiiv 89/391/EMÜ	7
1.2. Riskid ja tagajärjed	7
1.3. Riskihindamine: riskijuhtimise kindlaksmääramise vahend.....	8
2. Tööohutuse ja -tervishoiu eripärad juuksuriteenuste sektoris.....	12
2.1. Töökoht.....	12
2.2. Koolitus ja haridus	13
2.3. Luu- ja lihaskonna vaevused	13
2.3.1. Töökohta kavandamine ja sobivad töövahendid.....	14
2.4. Nahahaigused	15
2.4.1. Ennetus- ja kaitsemeetmed.....	15
2.5. Hingamisteede probleemid	17
2.6. Tinnitus, kuulmiskahjustus ja väsimus tööl esineva müra tõttu	18
Kasulike linkide loetelu.....	19

Sissejuhatavad märkused

Mittesiduvate suuniste koostamine juuksuriteenuste sektorile on osa ühiselt kokkulepitud meetmetest, millega toetatakse juuksuriteenuste sektoris töötervishoidu ja tööohutust käsitleva Euroopa raamkokkuleppe iseseisvat rakendamist.

Suuniste kavandi koostas tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat kooskõlas sotsiaalpartneritega 26. märtsil 2019, 5. detsembril 2019, 15. septembril 2020, 2. detsembril 2020 ja 29. märtsil 2021 peetud kohtumistel toimunud arutelude järeldestega.

Selles brošüüri esialgses versioonis on vaatluse all kõik elemendid, mida sotsiaalpartnerid pidasid asjakohaseks. Brošüüri lühiduse ja lihtsuse huvides ei ole kõiki neist süvitsi käsitletud.

Otsustati, et see väljaanne peaks olema suunatud liikmesriikide ametiasutustele (sealhulgas riiklikele tööinspeksioonidele), kes peaksid brošüüri omakorda vajadust mööda kohandama, et oma riigi juuksureid tõhusalt teavitada⁽¹⁾.

Suuniste sisu põhineb eelkõige sotsiaalpartnerite esitatud viitedokumentidel.

Ei ole kahtlust, et töötervishoid ja tööohutus, eelkõige töötervishoiu ja -ohutuse kuldreeglis olevad üldised ennetuspõhimõtted, on muutunud olulisemaks kui kunagi varem. Seetõttu sisaldab dokument lisaks kokkulepitud sisule ka mõningast teavet suuniste kohta, milles käsitletakse COVID-19 pandeemiast tingitud probleeme töökohal.

⁽¹⁾ Need suunised võivad osutada kasulikuks ka muudele organisatsioonidele, institutsioonidele, töörühmadele ja komiteedele Euroopa Liidu ning liikmesriikide tasandil.

1. Riskihindamisest üldiselt

1.1. Õiguslik kohustus: raamdirektiiv 89/391/EMÜ

Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiviga 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta⁽²⁾ (edaspidi „raamdirektiiv“) on tööandjatele (sealhulgas juuksuriteenuste sektori tööandjatele) pandud mitmesugused kohustused. Artikli 5 kohaselt on tööandja kohustus tagada töötajate ohutus ja tervis kõikides tööga seotud aspektides. Artiklis 6 on selle kohta täpsustatud, et tööandja võtab kõik töötajate ohutuse ja tervise kaitseks vajalikud meetmed, sealhulgas kutsealaste riskide ärahoidmine, teabe ja väljaõppe andmine ning vajaliku korralduse ja vajalike vahendite tagamine.

Igas töökohas, sealhulgas juuksurialongides, on väga oluline kohaldada üldisi ennetuspõhimõtteid. Need põhimõtted hõlmavad selliseid reegleid, nagu riskide vältimine, riskide tõrjumine nende tekkefaasis ja vältimatute riskide hindamine. Tööandja teeb kooskõlas nende põhimõtetega riskihindamise, mille käigus võetakse arvesse ettevõtte tegevuse laadi.

Tervishoiu ja -ohutuse valdkonnas on väga oluline ka asenduspõhimõte, mis antud juhul tähendab selliste kosmeetikatoodete⁽³⁾ eelistamist, mis töötajatel tervist ja ohutust kõige paremini kaitsevad. Kui asendamine ei ole võimalik, peab tööandja kasutama selliseid kosmeetikatooteid, mille puhul kokkupuude on kõige väiksem (kaheosalised aplikaatorid, pastad, graanulid jne).

Tuleb siiski rõhutada, et eelmistes lõikudes on selgitatud raamdirektiivis ja muudes asjakohastes direktiivides sätestatud miinimumnõudeid ning liikmesriikidel on lubatud säilitada või kohaldada rangemaid nõudeid. Teisisõnu on liikmesriikidele jäetud õigus otsustada, millised konkreetsed lahendused nende olukorraga kõige paremini sobivad, tingimusel et Euroopa Liidu tasandi miinimumnõuded on täidetud. Seepärast soovitatakse käesolevate suuniste kasutajatel liikmesriikides kõigepealt kontrollida nende riiklikus õigussüsteemis raamdirektiivi ja muude asjakohaste direktiivide rakendamiseks kehtestatud siseriiklikke õigusnorme.

1.2. Riskid ja tagajärjed

Juuksuritööga kaasnevad **eri riskid**, mis võivad põhjustada valu, haigusi ja õnnetusi.

Enamik juuksureid on naised (sageli viljakas eas). Rasedate töötajate töötingimused peavad vastama ELi õigusaktidele, eelkõige [direktiivile 92/85/EMÜ](#),⁽⁴⁾ siseriiklikele õigusaktidele ja kollektiivtöölepingutele. ELi tasandil peaksid tööandjad tööd kavandades ja korraldades arvesse võtma konkreetseid tervishoiu- ja tööohutusnõudeid, mis kehtivad rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate puhul (artikli 4 lõige 1 ja

⁽²⁾ EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1.

⁽³⁾ Kosmeetikatoodete kasutamist reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta, muudetud (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59). Selle määruse kohaselt peab vastutav isik (nt tootja, importija või turustaja) tagama iga turulelastud kosmeetikatoote ohutuse ja määruuses sätestatud asjakohaste kohustuste täitmise. Juuksurialongis kasutatavad tooted peavad vastama kõnealuse määruse nõuetele.

⁽⁴⁾ Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta (kümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses), muudetud, lk 1.

artikkel 5). Järgides samal ajal rangemaid kehtivaid siseriiklikke õigusnorme, peab tööandja hindama, kas rase naine saab asjaomastes töötingimustes ülesannet täita. Eespool nimetatud direktiivi I lisa sisaldab mittetäielikku loetelu ohuteguritest, protsessidest ja töötingimustest, mille suhtes kohaldatakse artikli 4 lõikes 1 osutatud hindamist ning II lisa mittetäielikku loetelu artiklis 6 („Juhud, mil kokkupuude ohuteguritega on keelatud“) osutatud ohuteguritest, protsessidest ja töötingimustest.

Tööga seotud riskide tekkel võivad olla eri põhjused: juuksurite käitumine, kasutatavad töövõtted, töökorraldus ja töökoha kujundus. Juuksurite tervist ja ohutust võivad mõjutada järgmised töömeetodid ja keskkonnategurid:

- töö märgade kätega,
- kosmeetikatoodete kasutamine,
- terade ja teravate töövahendite kasutamine,
- pikaajaline seismine,
- pikaajaline kummargil töötamine,
- kaitsevahendite mitte kandmine või väär kandmine,
- toodete väär kasutamine (nt kontsentreeritud toodete, nagu šampoonide ja juuksevärvide nõuetekohaselt lahjendamata jätmine),
- kehaasendite ja ülesannete ebapiisav vaheldumine,
- ebapiisav liikumisruum,
- halvasti hooldatud töövahendite kasutamine,
- halb valgustus,
- tõmbetuul või temperatuurikõikumised,
- müra,
- toodete (nt kosmeetikatoodete, pudelite, pihustite, anumate) hoidmine ebasobivates tingimustes (mitte kuivas, jahedas või toatemperatuuril).

Need riskid võivad soodustada **tõsiste terviseprobleemide** teket. Näiteks pikaajalised kurnavad tööasendid koos korduvate liigutustega võivad tekitada valu kätes, õlgades, seljas, jalgades (veenilaiendid) ja jalalabades ning põhjustada tööga seotud **luu- ja lihaskonna vaevusi**.

Korduv kokkupuude vee ja kosmeetikatoodetega võib põhjustada käteekseemi, allergilisi reaktsioone, peavalusid ja hingamisteede probleeme.

Hingamisteede probleeme võib tekitada ka ebapiisav ventilatsioonisüsteem või sellise süsteemi puudumine.

Müra töökohal võib põhjustada ka püsivaid kuulmiskahjustusi või tinnitust. Mürarikkad seadmed (nt föönid) ja isegi taustamuusika häirivad suhtlemist ja suurendavad väsimust.

Juuksureid – nagu mis tahes muid töötajaid – võivad mõjutada ka tööülesannete ja töökoha korraldus ning pikk ja ebakorrapärane tööaeg, mis võivad tekitada **tööga seotud stressi**.

Üldiselt mõjutavad sellised vaevused töö- ja eraelu kvaliteeti ning võivad pikas perspektiivis sundida mõnda juuksurit ametist loobuma.

1.3. Riskihindamine: riskijuhtimise kindlaksmääramise vahend

Riskihindamise tegemine on juriidiline kohustus ja parim viis riskide juhtimiseks. Üldiselt

Mittesiduvad suunised juuksuriteenuste sektorile

tuleb riskihindamist kohandada konkreetsele töökohale ja selle eripäradele. Tööandjad peaksid põhimõtteliselt hindama juuksurisalongi, et teha kindlaks olemasolevad ja võimalikud riskid, ning koostama seejärel nende loetelu, millele on lisatud ennetus- ja kaitsemeetmed. Tööandja peaks arutama riskihindamise tulemusi ka töötajatega ning seejärel koostama asjakohase ennetus- ja kaitsekava.

Riskihindamiskohustuse täitmiseks tasub tööandjatel tutvuda mõningate Euroopa ja riikide tasandil kättesaadavate veebivahenditega. Näiteks Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Ameti (EU-OSHA) veebipõhine interaktiivne riskihindamisvahend OiRA sisaldab praktilisi juhtnööre ja abivahendeid juuksuriteenuste sektori riskide hindamiseks. Vahend on kättesaadav veebisaidil <https://oiraproject.eu/et/oira-tools/hairdressers>.

Liikmesriikidel on olemas ka oma riskihindamisvahendid ja veebisaidid, mida tasub vaadata.

Riskihindamisvahendeid omavad riigid

- **Belgia.** Infograafik:
 - <http://www.coiffure.org/nl/sectorinfo/preventie-welzijn>
- **Saksamaa.** Juuksurite riskihindamisäpp:
 - <https://www.bgw-online.de>

Riigid, kellel on oma interaktiivne riskihindamisvahend

- **Madalmaad:**
 - <https://healthyhairdresser.nl/>
 - <https://healthyhairdresser.nl/rie>
- **Iirimaa.** BeSMART:
 - <http://www.besmart.ie>
 - <http://www.besmart.ie/supported-business-types>
- **Hispaania.** *Peluquerias y centros de estética:*
 - <https://www.prevencion10.es/>
- **Prantsusmaa.** Juuksuritele mõeldud interaktiivne riskihindamisvahend tehti koostöös tervisekindlustusorganisatsioonidega veebis kättesaadavaks 2021. aasta jaanuaris. Sellega koos avaldati teabeleht, kus tutvustatakse asjaomase sektori peamisi tööga seotud riske ning tööõnnetuste ja kutsehaiguste põhistatistikat.
 - Vahend: <https://www.inrs.fr/media.html?refINRS=outil75>
 - Teabeleht: <https://www.inrs.fr/media.html?refINRS=ED %206397>

Väljaspool Euroopa Liitu

- **Norra.** *Risikohjelpen*, mida haldab Norra tööinspeksioon:
<https://risikohjelpen.arbeidstilsynet.no/>.

- **Šveits.** *Protection de la santé et sécurité dans la branche de la coiffure. Manuel de la solution pour la branche* – käsiraamat, mis tuleb teha kättesaadavaks igas juuksurialongis.
- **Ühendkuningriik:** <http://www.hse.gov.uk/toolbox/> ja <https://www.hse.gov.uk/simple-health-safety/risk/steps-needed-to-manage-risk.htm>.

Riskihindamise tegemisel ja/või riskihinnangu ajakohastamisel võib kasutada mitmesuguseid teabeallikaid, eelkõige tööandja enda tähelepanekuid, juuksurite märkusi ja soovitusi, õnnetusohlikest olukordadest (sündmused, mis oleksid võinud lõppeda vigastuse, haiguse või kahjuga, kuid õnneks läks teisiti) saadud kogemusi ja õnnetusjuhtumite registreerimise päevikut.

Riskihindamisel tehakse kindlaks riskid ning töötatakse välja asjakohased ennetus- ja kaitsemeetmed nende riskide kõrvaldamiseks või vähendamiseks.

Juuksuriteenuste puhul on kindlaks tehtud järgmised riskid ja nende kõrvaldamise meetmed:

- bioloogilised riskid – rakendada häid hügieenitavasid, näiteks desinfitseerida regulaarselt põrandaid ja tualette;
- füüsilised riskid – vähendada müra ja tagada piisav valgustus;
- keemilised riskid – vältida naha ja hingamisteede reaktsioone ja sensibilisatsiooni;
- elektrilised riskid – kasutada üksnes sertifitseeritud seadmeid;
- libastumised, komistamised ja kukkumised – tagada, et töökoht ja kõik töövahendid oleksid hästi hooldatud;
- põletused ja sisselõiked – kasutada ainult sertifitseeritud seadmeid;
- tööga seotud stress – määrata tööülesanded selgelt kindlaks jne.

Igal ajal võivad tekkida uued riskid, mis võivad mõnikord nõuda viivitamatut reageerimist. Näiteks praeguse COVID-19 pandeemia tõttu peavad tööandjad riskihindamise tegemisel rohkem arvesse võtma bioloogiliste mõjuritega kokkupuutest tulenevaid ohutegureid ja järgima palju suuremat hulka eeskirju, mille eesmärk on tagada nende töötajate ohutus ja vältida koroonaviiruse levikut ⁽⁵⁾. Et pakkuda tööandjatele praktilist tuge, on EU-OSHA avaldanud asjakohased suunised COVID-19 ohjamise kohta töökohal⁽⁶⁾. Need suunised aitavad tööandjatel tagada töötervishoiu ja tööohutuse selle enneolematu tervisekriisi ajal⁽⁷⁾. Kõnealustes suunistes on loetletud ka konkreetsetele sektorite ja kutsealade jaoks ette nähtudolemasolevad riiklikud suunised. Lisaks on EU-OSHA teinud kättesaadavaks spetsiaalse veebipõhise riskihindamisvahendi, et toetada töökohtade riskihindamist seoses COVID-19ga.

Olgu märgitud, et kehtib õiguslik nõue riskihindamine ning võetavad ennetus- või kaitsemeetmed dokumenteerida. Riskihindamise dokumenteerimisel on soovitatav lisada järgmine:

- riskihindaja(te) nimi ja ametikoht;
- kindlakstehtud riskid;
- millised töötajate rühmad on eelkõige ohustatud (kui neid on);
- seetõttu võetavad vajalikud meetmed;
- meetmete eest vastutava(te) isiku(te) nimi ja ametikoht;
- järeelmeetmete ajakava.

⁽⁵⁾ Mille on kehtestanud ka tervishoiuasutused.

⁽⁶⁾ Vt 3. jagu.

⁽⁷⁾ Vt ka <https://coiffure.eu/social-dialogue/official-documents/covid-19-protection-health-hairdressers>.

Mittesiduvad suunised juuksuriteenuste sektorile

On tungivalt soovitatav, et kõik töötajad, sealhulgas juuksurid, tutvuksid oma töökoha kohustusliku ennetuskavaga ja saaksid juhtnööre igapäevaseks tegutsemiseks, et tagada enda ja oma kolleegide tervis ning ohutus. Juuksuriteenuste puhul hõlmab see kosmeetikatoodete ohutut käitlemist ja õnnetuste ärahoidmist.

2. Tööohutuse ja -tervishoiu eripärad juuksuriteenuste sektoris

Töötervishoiu ja -ohutusega seotud töökeskkonna aspektide edendamiseks kõnealusel sektoris on soovitatav korraldada tööülesannete rotatsioon, et vältida korduvaid liigutusi või kurnavat tööd pikema aja jooksul nii palju kui võimalik. Uute seadmete ja töövahendite ostmisel ning uute ruumide sisustamisel või olemasolevate ruumide sisseseade uuendamisel on oluline arvesse võtta tehnika arengut ergonoomika valdkonnas⁽⁸⁾. Juuksurialongis õnnetuste ennetamiseks ja ohutu töökeskkonna tagamiseks on soovitatav säilitada kosmeetikatooteid sobivates tingimustes (jahedas või toatemperatuuril), pudeleid hoida kinniselt originaalpakendites ning tuleohtlikke tooteid süttivatest materjalidest eemal⁽⁹⁾. Lisaks on soovitatav võtta kollektiivseid ja individuaalseid kaitsemeetmeid⁽¹⁰⁾.

2.1. Töökoht

Esmakordselt kasutusse võetavatele töökohtadele esitatavad ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuded on sätestatud 30. novembri 1989. aasta [direktiivi 89/654/EMÜ](#) (töökohale esitatavate ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta (esimene üksikdirektiiv [direktiivi 89/391/EMÜ](#) artikli 16 lõike 1 tähenduses))⁽¹¹⁾ I lisas ning juba kasutuses olevatele töökohtadele esitatavad ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuded kõnealusel direktiivi II lisas.

Mõlemas eespool nimetatud lisas on sätestatud kohustused, mis on seotud põhiparameetritega, nagu elektriseadmete stabiilsus ja kindlus hoonetes, kus töökohad asuvad; evakuaatsiooniteed ja -pääsud; tulekahju avastamise seadmed ja tuletõrjeseadmed; kinniste töökohtade ventilatsioon, et säilitada sobiv ruumide temperatuur⁽¹²⁾; ruumide loomulik ja kunstlik valgustus; põrandad, laed ja katused; aknad, uksed ja väravad; ruumi mõõtmed ja õhuruum – liikumisvabadus töötamiskohas, puhkeruumid ja sanitaarseadmed⁽¹³⁾.

Üldiselt peab töökoht olema hästi korraldatud ja ergonoomiline, et tagada töötajate tervis ja ohutus. Kui töökoht ei vasta neile kriteeriumidele, on väga tõenäoline, et töötajatel tekib terviseprobleeme.

Elkõige peavad juuksurid, nagu teisedki töötajad, regulaarselt toime tulema tööga seotud stressiga,⁽¹⁴⁾ mida võivad põhjustada suur töökoormus, vajadus töötada ebaregulaarsetel aegadel, piisavate puhkepauside puudumine, liigsed tööalased nõudmised või tööülesannete ebaselgus. Tasub märkida, et lisaks vaimse tervise probleemidele võivad töötajatel, kes kannatavad pikka aega stressi käes, tekkida tõsised füüsilise tervise häired, nagu luu- ja lihaskonna probleemid.

⁽⁸⁾ Euroopa raamkokkuleppe (töötervishoiu ja tööohutuse kohta juuksuriteenuste sektoris) klausli 5 („Ergonoomilised töökohad“) lõiked 2 ja 3.

⁽⁹⁾ Euroopa raamkokkuleppe (töötervishoiu ja tööohutuse kohta juuksuriteenuste sektoris) klausel 6 („Õnnetuste ennetamine ja tööohutus“).

⁽¹⁰⁾ Euroopa raamkokkuleppe (töötervishoiu ja tööohutuse kohta juuksuriteenuste sektoris) klauslid 8 („Kollektiivsed kaitsemeetmed“) ja 9 („Individuaalsed kaitsemeetmed“).

⁽¹¹⁾ EÜT L 393, 30.12.1989, lk 1, muudetud.

⁽¹²⁾ Näiteks kulub küünarvartel madala temperatuuri korral rohkem lihaskiudu ja see koormab kõõluseid, tuues kaasa töövahendite ebaõige käsitlemise.

⁽¹³⁾ On oluline märkida, et eespool nimetatud direktiivis on sätestatud üksnes miinimumnõuded ja liikmesriigid võivad selles valdkonnas kehtestada rangemaid nõudeid.

⁽¹⁴⁾ Stressiga seotud küsimuste kohta vt <https://osha.europa.eu/et/themes/psychosocial-risks-and-stress>.

2.2. Koolitus ja haridus

On oluline meeles pidada, et juuksurid peavad oma tööelu jooksul kooskõlas asjakohaste siseriiklike õigusnormidega osalema (täiendus)kursustel mitmesugustel kutsealastel teemadel, nagu ergonomilised töövõtted, ning tervishoiu- ja tööohutusosalastel koolitustel. Eesmärk on, et nad suudaksid toime tulla muutuva töökeskkonnaga ja hinnata teatavate töövõtete/asendite/töövahendite kasutamise või teatavate harjumustega seotud riske.

Kursus peaks keskenduma praktilistele aspektidele reaalses keskkonnas, et juuksurid õpitut korrapäraselt ja edukalt praktikas rakendaks. Kursuse sisu saab edastada ka visuaalsete suunistega, näiteks videoplatvormidel, äppides, sotsiaalmeedias ja nutitelefonides.

2.3. Luu- ja lihaskonna vaevused

Luu- ja lihaskonna vaevuste kõige levinumad **sümptomid** on valu, kihelus, karpaalkanali sündroom, ärritus, kuumatunne, krambid, kangus, nõrkus ja kompimismeele kadu liigutamisel. Mõjutatud piirkondadeks võivad olla õlad, küünarnukid, randmed/labakäed (ülajäsemed), põlved (alajäsemed), kael ja selg.

Luu- ja lihaskonna vaevused võivad ilmneda äkki, kuid tavaliselt tekivad need järk-järgult. Harilikult kogetakse valu ja väsimust kõigepealt tööpäeva lõpus, kuid pärast puhkeperioodi need kaovad. Hiljem võib valu püsida isegi pärast puhkust. Lisaks võib valu häirida und, ja see mõjutab töövõimet. Seejärel võivad sümptomid põhjustada lühiajalisi töölt puudumisi. Lõpuks ei pruugi valu üle minna: väsinud lihased ei tööta enam tõhusalt ja ilmnevad kliinilised sümptomid. Need probleemid kujunevad aeglaselt ja põhjust on sageli raske kindlaks teha. Et vältida sümptomite süvenemist ja pöördumatuks muutumist, soovitatakse juuksuritel rääkida neist sümptomitest kohe pärast nende ilmumist oma arstile.

Luu- ja lihaskonna vaevuste **põhjused** on pingeid tekitavad asendid, staatiline koormus ja korduvate liigutuste tegemine.

Juuksurid on sageli pingeid tekitavates asendites, näiteks töötavad pikka aega samas asendis või seisavad pikka aega püsti, kandes samal ajal ebasobivaid jalatseid. Töö laad nõuab neilt ka korduvate liigutuste tegemist, näiteks käsivarte korduvat tõstmist õlgadest kõrgemale, õlavarte kergitamist, küljele kallutamist või ette kummardumist, kaela ettepoole painutamist ja liigselt välja sirutamist ning randmete painutamist või keeramist. Sama liigutuse korduv tegemine pika aja jooksul suurendab luu- ja lihaskonna vaevuste riski.

Staatiline koormus tekib siis, kui kehaosa hoitakse pikema aja jooksul (üle nelja sekundi) enam-vähem samas asendis, milles lihased on pideva pinge all. See võib tekitada probleeme õlgade ja käsivarte ning seljaga. Staatiliste tööasendite hulka võivad kuuluda pikalt istumine, seismine või kummargil olemine. Staatiline koormus on levinud töökohtadel, mis nõuavad käsivarte, küünarnukkide, randmete ja sõrmede sagedast liigutamist, samal ajal kui kael ja õlavööde on paigal.

Asjakohasteks **ennetus- ja kaitsemeetmeteks** on sobivate töövõtete kasutamine: juuksurid peaksid vältima pikka aega järjest ebamugavates asendites olemist, vaheldades tööülesandeid (tööülesannete rotatsioon) ning seisvat ja istuvat tööd, kasutades juuksuri töötooli, kõndides töötamise ajal ümber kliendi, hoides sobivat vahemaad (mitte liiga lähedal, mitte liiga kaugel, mitte liiga kõrgel, mitte liiga madalal), paludes kliendil teha

koostööd (nt püstisemalt või veidi rohkem kössis istumist) ning võttes tervisliku asendi ja kontrollides peeglist, kas asend on õige. Muude meetmete hulka kuuluvad juuksuritooli reguleerimine vastavalt kliendi kasvule, peapesutooli kõrguse reguleerimine, heade lõikustehnikate (peopesad vastakuti) kasutamine ning hästi hooldatud käärde ja kergete föönide kasutamine.

Lisateavet selle kohta, kuidas juuksurid saavad luu- ja lihaskonna vaevusi vältida, saab muudest allikatest⁽¹⁵⁾.

2.3.1. Töökoha kavandamine ja sobivad töövahendid

Luu- ja lihaskonna vaevusi võivad põhjustada ka muud tegurid.

Nende **põhjuste** seas on halvasti kavandatud töökoht, näiteks ebapiisava laiusega vahekäigud; takistused; tööülesannete täitmiseks ebapiisav liikumisruum; juuksuritoolide, klienditoolide, valamute, juuksuri töötoolide ja -kärude ebaõige kõrgus; libedad põrandad ning ebapiisav ja/või väga ere valgus.

Valel kõrgusel töötamine võib tekitada juuksuri selja-, öla- ja kaelalihaste pinget. See võib juhtuda, kui valamute või juuksuritool ei ole õigel kõrgusel. Näiteks kui kaelatoe ja valamute vahe on liiga suur, peab juuksur end kliendini ulatamiseks küünitama. See võib põhjustada probleeme seljas, õlgades ja käsivartes.

Ennetus- ja kaitsemeetmed kuuluvad mitmesse valdkonda.

Hästi kavandatud töökeskkonnal on järgmised omadused:

- eri alade ja tsoonide funktsionaalne lähedus (mis võimaldab sujuvat liikumist eri tsoonide vahel);
- piisav ja hästi korraldatud ruum, mis tagab töötamiskohas liikumisvabaduse;
- hea valgustus (piisav, kuid mitte liiga ere);
- sobiv põrandakattematerjal (jäik, ühetasane, tugev ja libisemiskindel, ilma takistusteta);
- hea ventilatsioon;
- ühtlane ja sobiv temperatuur;
- puhkeruum ja hõlpsasti juurdepääsetav toodete hoiukoht.

Oluline on ka hea mööbel, sealhulgas:

- reguleeritavad juuksuritoolid (mõeldud klientidele);
- reguleeritava kõrgusega ja eraldiasetsevad valamud, mida saab panna diagonaalsesse asendisse;
- ergonoomiline tool valamuga (sellise kaelatoe ja valamute vahega, et juuksurid ei pea end nii palju kliendi suunas küünitama);
- reguleeritava kõrgusega ja ratastel töötoolid pöördistmega, mis on veidi ettepoole kaldus, et säiliks selgroo loomulik kumerus, ning reguleeritava kõrgusega ja ratastel töökärud.

Head töövahendid hõlmavad järgmist:

- sõrmetoega ergonoomilised lõikuskäärid, mis on kohandatud spetsiaalselt parema- või vasakukäelistele kasutajatele;
- ovaalse käepidemega kerge juhtmeta juukselõikur;

⁽¹⁵⁾ Allikad: Verhamme, M., „A close shave“, *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014 (<https://www.videncenterforfrisorer.dk/wp-content/uploads/dokumenter/rapporter/A%20close%20shave.%20January%20March%202014%20TRANSNATIONAL%20ESF%20PROJECT.pdf>) ja Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent (https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf).

- kerged juukseharjad, millel on piisavalt pikk ja libisemiskindel käepide, ja ergonoomilised föönid (kerged ja võimalikult vaiksed ning kohandatud spetsiaalselt parema- või vasakukäelistele kasutajatele), mis on silindrilise või ovaalse käepidemega ja võimalikult vähe vibreerivad.

Töövahendite puudulik hooldus või kahjustatud materjali ebapiisav väljavahetamine suurendab pinget tekitavatest asenditest, pingutusest, liigutuste kordamisest jne tulenevate luu- ja lihaskonna vaevuste riski.

2.4. Nahahaigused

Kontaktekseemi (nahka ärritavast ainest tingitud ja allergiline kontaktekseem) kõige levinumad **sümptomid** on kuiv nahk, punased laigud, sügelus, ketendus, pragunenud nahk/villid, valu ja lõhenenud nahk.

Ekseem on põletikuline nahareaktsioon, millel on eri põhjused. Ekseem ei ole nakkav (ja seda ei põhjusta bakterid, seened või viirused) ega saa ühelt inimeselt teisele edasi kanduda. Kahjustunud nahk on siiski vastuvõtlik nakkustele.

Kontaktekseemi (dermatiiti) on kahte liiki: nahka ärritavatest ainetest tingitud ja allergiline kontaktekseem.

Seda **põhjustavad** märg keskkond ja kosmeetikatooted, eelkõige juuste pesemine kinnasteta, mistõttu nahk puutub vahetult kokku kosmeetikatoodetega (šampoon, juuksevärvid, juuksehooldusvahendid jne), ning käärde ja pardlite regulaarne kasutamine.

Käenaha põletik on tavaliselt tingitud nahaärritusest, mida põhjustab lühiajaline kokkupuude tugevatoimeliste kosmeetikatoodetega, nagu blondeerimisvahendid või juuksevärvid; (peamiselt) korduvast kokkupuutest nahka ärritavate ainetega ning sagedasest tööst märgade toodete või õrnatoimeliste kosmeetikatoodete, nagu šampooni või seebiga.

Korduv kokkupuude veega on üks ekseemi peamisi põhjusi. Juuksuritel on suurem risk nahaprobleemide tekkeks, kui nende käed puutuvad veega kokku rohkem kui kaks tundi päevas, kui nende käed on mitu korda päevas märjad või kui nad šampoonitavad kliente üle kümne korra päevas.

2.4.1. Ennetus- ja kaitsemeetmed

2.4.1.1. Naha piisav kaitse

Põhiline nahakaitsemeetod on selliste kosmeetikatoodete kasutus, mis tagavad töötajate tervise ja ohutuse kaitse kõrgeimal tasemel, või kui tooteid ei ole võimalik asendada, siis selliste toodete kasutamine, mille puhul kokkupuude on kõige väiksem, ning tööülesannete vaheldamine. Soovitav on leida tasakaal märja ja kuiva töö vahel ja kui see on võimalik, siis vältida korduvat pikaajalist kokkupuudet vee ja nahka ärritavate ainetega. Põhimõtteliselt on juuksuritel soovitatav kasutada õrnatoimelist seepi ja kätekreemi (värvi- ja lõhnaaineteta), niklivabu töövahendeid⁽¹⁶⁾ ja puudrita kindaid⁽¹⁷⁾

⁽¹⁶⁾ Allikad: Verhamme, M., „A close shave“, *Ergonomics for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015 (<https://www.febelhair.org/sites/default/files/ergonomie-2015-en-lr.pdf>); Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent (https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf) ja Verhamme, M., „A close shave“, *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014

(sobivaid ühekordseid või korduskasutatavaid kindaid), eemaldada töötamise ajaks kätelt ja sõrmedelt ehted ja lõigata juukseid enne värvimist.

Lisaks märja ja kuiva töö vaheldamisele juuksurialongis saavad juuksurid käsi kaitsta ka oma eraelus – kanda talvel väljas sooje kindaid, kasutada kodus märgi töid tehes kaitsekindaid ning haava tekkimise korral alustada ravi viivitamata ja hügieenireegleid järgides.

Nahakreemid. Soovitav on kasutada neutraalseid niisutavaid nahakreeme. Kreemid ei tohiks sisaldada värvi- või lõhnaaineid, sest need võivad tekitada allergiat. Kõikidel töötajatel peaks olema oma kreem või see peab olema dosaatoris, et vältida töötajatevahelist nakatumist.

Kindad (ühekordsed või korduskasutatavad – vastavalt tööülesandele). Kaitset pakuvad vaid sobivad kindad. Mõne juuksuritöö puhul on asjakohane kasutada ühekordseid kindaid, mis on väga õhukesed ja üldiselt mugavamad, samal ajal kui teisi juuksuritöid on parem teha korduskasutatavate kinnastega, mis on paksemad. Kõik kindad peaksid olema lateksivabad.

Ühekordsed kindad. Kuna kinnaste kandmine on kõige olulisem meede nahaprobleemide minimeerimiseks, tuleks alati kanda ühekordseid kindaid, kui segatakse, kantakse peale ja loputatakse välja juuksevärvi; segatakse, kantakse peale ja loputatakse välja blondeerimisaineid; valmistatakse, kantakse peale, neutraliseeritakse ja loputatakse välja lokivedelikku ning muud liiki juustepesu ja -loputamise korral.

Kättega üle 30 minuti tunnis vees töötamine ei ole soovitatav. Ja kui üle poole tööpäevast veedetakse pestes või loputades, muutub nahk tõenäoliselt kuivaks. Seetõttu on soovitatav, et juuksurid kannaksid eespool nimetatud tööülesandeid täites ühekordseid (lateksivabu) kindaid, millel on pikad varred, mis katavad randme ja käsivarre alaosa (ideaalis võiks kindad olla kindaotsast sõrmeotsteni umbes 30 cm pikad), et vedelik ei saaks neisse sisse voolata. Need peaksid olema puudrita ja üleni siledad.

Juuksurid võivad veekindlate kinnaste all kanda niiskuse imamiseks õhukesi puuvillaseid kindaid.

Korduskasutatavad kindad. Et vältida ekseemi, peaksid juuksurid kasutama ka paksemaid korduskasutatavaid kindaid töövahendite, valamute, põrandate jms puhastamiseks ja desinfitseerimiseks.

Kindad peaksid olema isiklikud ja neid ei tohi kunagi kellegagi jagada. Kindad tuleks käest õigesti ära võtta. Korduskasutatavad kindad peaksid olema seest kuivad, enne kui need uuesti kätte pannakse.

Näpunäited kinnaste kasutamiseks:

- ostke õige kuju ja suurusega (väikesed/keskmised/suured) kindad;
- enne kinnaste kättepanekut veenduge, et käed on puhtad ja kuivad;
- eemaldage ehted;
- pärast kinnaste äravõtmist kreemitage käsi;
- ärge kunagi kasutage ühekordseid kindaid uuesti;
- märga tööd tehes käänake juuksurikinnaste otsad tagasi.

2.4.1.2. Töökoha kavandamine

Juuksurialongis peaks olema eraldi segamiskoht, mis on enamasti juuksurialongist eraldatud.

(https://www.febelhair.org/sites/default/files/esf-project-eng_def-hr-zonder_afloop-printer.pdf).

(17) Vt *PPE Regulation Guidelines - Guide to application of Regulation EU 2016/425 on personal protective equipment* (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29201>) ja nõukogu 30. novembri 1989. aasta direktiiv 89/656/EMÜ töötajate isikukaitsevahendite kasutamise seotud tervisekaitse ja ohutuse miinimumnõuete kohta.

2.4.1.3. Allergiat mitteteketavad töövahendid

Mõni inimene on nikli suhtes allergiline ja tal tekib allergiline reaktsioon, kui ta nahk puutub kokku niklit sisaldavate esemete, näiteks ehete või töövahenditega. Juuksurid võivad olla nikli suhtes allergilised juba enne oma kutsealal tööle asumist või neil võib see allergia tekkida hiljem (isikud, kes on allergilised ühe aine suhtes, on alati ka teiste allergiate tekkele). Juuksurialongides võib niklit leiduda roostevabast terasest töövahendites, näiteks käärides ja juuksenõeltes, mis võivad põhjustada allergilistel juuksuritel nahaärritust või allergilisi reaktsioone.

Juuksuritel on soovitatav eemaldada kätelt ja sõrmedelt ehted ning olla kogu tööpäeva ilma nendeta. Seda seetõttu, et ehete kandmine takistab neil korralikult käsi pesta ja kuivatada, mida on märga tööd tehes vaja sagedasti teha. Lisaks võivad ehete alla koguneda niiskus ja kosmeetikatooted, põhjustades nahaprobleeme.

Lisateavet nahahaiguste kohta saab muudest allikatest⁽¹⁸⁾⁽¹⁹⁾.

2.5. Hingamisteede probleemid

Juuksuritel võivad kosmeetikatoodetes, nagu värvides, blondeerimisvahendites, juuksesirgendustoodetes, juukselakkides, lõhnaainetes ja aroomides sisalduvate ainetega kokkupuute tõttu tekkida hingamisteede probleemid. Selline kokkupuude võib põhjustada hingamisteedes allergilise reaktsiooni, mille sümptomiteks on köha, vilistav hingamine ja hingeldus, aevastamine, turse ja astma.

Olgu märgitud, et hingamisteede haigus kujuneb alles pärast pikaajalist korduvat kokkupuudet väikese koguse selliste ainetega. Sümptomid võivad ilmuda pärast asjaomase aine kasutamist ja neid süvendab (nõuetekohase) ventilatsiooni puudumine. Kui isik on teatava aine suhtes tundlikuks muutunud, võib aja jooksul juhtuda, et isegi ühekordne kokkupuude väga väikese koguse selle ainega võib vallandada sümptomid, kuigi palju vähemal määral kui see, mis algelt ülitundlikkust tekitab. Töölt eemal olles asjaomase isiku tervis sageli paraneb.

Ennetus- ja kaitsemeetmed hõlmavad riskihindamist, asenduspõhimõtte kasutamist ja head ventilatsioonisüsteemi.

Nagu 1. jaos osutatud, peaksid tööandjad hindama riske, et teha kindlaks, milliseid hingamisteede probleeme põhjustada võivad aineid kasutatakse või tööülesannete käigus tekib, ning otsustada, kellele ja mil viisil võib see kahju tekitada. Seejärel peaksid nad kooskõlas asenduspõhimõttega kasutama tooteid, mis tagavad töötajate tervise ja ohutuse kõrgeimal tasemel kaitse, või tooteid, mille puhul kokkupuude on kõige väiksem. Tööandjad peavad kindlaks määrama kokkupuute ärahoidmise meetodid, kui asendamine ei ole võimalik, ja minimeerima kokkupuute ulatust, aega ja sagedust ning asjaomaste ainetega kokku puutuvate töötajate arvu. Riskihindamine peaks seega hõlmama meetodeid heite haldamiseks selle tekkekohas, muutes tööprotsessi (vältides aerosoolide ja aurude teket, paigaldades heite kontrollimiseks hea ventilatsioonisüsteemi ja tehes

⁽¹⁸⁾ Allikad: Verhamme, M., „A Close Shave“, *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014 (<https://www.videncenterforfrisorer.dk/wp-content/uploads/dokumenter/rapporter/A%20close%20shave.%20January%20March%202014%20TRANSNATIONAL%20ESF%20PROJECT.pdf>) ja Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent.

⁽¹⁹⁾ Allikas: „SafeHair 1 and 2: Skin protection in hairdressing work“ veebisaidil sealhulgas meditsiiniline viitedokument: https://www.safehair.eu/fileadmin/user_upload/documents/Documents/Grundlagendokument/Occupational_Skin_Diseases_in_hairdressing_EN.pdf.

muid töökohaga seotud korraldusi, nagu eraldi alade kavandamine ainete segamiseks).

On tungivalt soovitatav, et juuksurid kasutaksid mitteaurustuvaid blondeerimisaineid ja pumppihusteid (gaasita) ning lahjendaksid kontsentreeritud tooteid (nt šampoonid, värvid) õigesti.

Soovitatav on kokkupuudet ja terviseprobleeme seirata ning korrapäraselt uuesti hinnata. Kui esineb hingamisteede probleeme, mis võivad olla seotud tööga, tuleks rakendada arstlikku kontrolli. Tulemused on soovitatav registreerida ning töötajate ja/või nende esindajatega tuleks nõu pidada – eelkõige töökohtadel esinevaid riske, kokkupuuteid ja hingamisteede probleeme hinnates ning mõne aine asendamise korral – isikukaitsevahendite valiku üle ning seire, sealhulgas tervisekontrolli tulemuste üle. Tasub märkida, et mõne töötaja puhul ei pruugi kokkupuude lateksiga põhjustada üksnes nahalöövet, nõgestõbe, sügelust ning nina-, silma- või põskkoopaprobleeme, vaid ka lateksiallergiat⁽²⁰⁾ või astmat.

Lisateavet nahahaiguste kohta saab muudest allikatest⁽²¹⁾.

2.6. Tinnitus, kuulmiskahjustus ja väsimus tööl esineva müra tõttu

Pikaajaline kokkupuude suure müraga tööl²² võib põhjustada tinnitust (helin, vilin, sumin või kohin kõrvades) või kuulmiskahjustust, mis on piinarikas seisund ja võib tekitada unehäireid. Kuulmiskahjustus võib olla püsiv. Kuulmist võib kahjustada ka ootamatu väga vali heli.

Suur müra tööl, mis juuksurialongides tuleneb mürarikastest seadmetest (nt föönid) ja taustmuusikast, võib raskendada ka hoiatuste kuulmist. Lisaks on inimesed oma ümbruses toimuvast vähem teadlikud, mis võib kaasa tuua ohutusriske ja vigastuste ohu. Müra tõttu tuleb ka suhtlemisel rohkem pingutada, mis suurendab väsimustunnet.

Taustmüra vähendamine, näiteks muusika vaiksemaks keeramine, hõlbustab rääkimist ja teiste kuulmist ning vestlusi on parem jälgida.

Tuleb küsida endalt, kas salongis on müraprobleem ja kas ma saan kahe meetri kaugusel asuvate kaastöötajatega normaalselt vestelda. Kui seadmete müra ei ole võimalik vähendada, tuleks need ideaaljuhul asendada vaiksemate seadmete või teistsuguse, vaiksema protsessiga ning piirata töötajate poolt mürarikkas ruumis veedetud aega.

⁽²⁰⁾ I tüüpi allergia (anafülaktiline šokk) võib tekkida ka kliendil.

⁽²¹⁾ Allikas: EU-OSHA, „Respiratoorset sensibiilsatsiooni põhjustavad kemikaalid“, *Teabeleht 39*: <https://osha.europa.eu/et/publications/factsheet-39-respiratory-sensitisers/view>.

⁽²²⁾ Asjaomased õigusnormid leiab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. veebruari 2003. aasta direktiivist 2003/10/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsikalistest mõjuritest (müra) tulenevate riskidega (seitsmeteistkümnnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses), muudetud (ELT L 42, 15.2.2003, lk 38).

Kasulike linkide loetelu

Sotsiaalpartnerite koostatud brošüürid

Verhamme, M., „A close shave“, *Ergonomics for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015: <https://www.febelhair.org/sites/default/files/ergonomie-2015-en-lr.pdf>.

Verhamme, M., „A close shave“, *Preventing Skin Complaints for Start-up Hairdressers – Transnational ESF project*, Coiffure, Ghent, 2015: <https://www.febelhair.org/sites/default/files/huidpreventie-2015-en-lr.pdf>.

Coiffure, *Fiches Take Care of Yourself! – Skin prevention and ergonomics for hairdressers*, Coiffure, Ghent: https://www.febelhair.org/sites/default/files/ubk-fiches-zorg_voor_jezelf-en-lr.pdf.

Verhamme, M., „A close shave“, *Transnational ESF Project – Final report – phase 1*, Coiffure, Ghent, 2014: https://www.febelhair.org/sites/default/files/esf-project-eng_def-hr-zonder_afloop-printer.pdf.

SafeHair, „SafeHair 1 and 2“ (sotsiaalpartnerite projekt naha kaitsmise kohta juuksuritöös): <https://www.safehair.eu/safehair/homepage/>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for the employer*, ELi projekt ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EMPLOYERS-2019-ENG.pdf>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for the employee*, ELi projekt ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EMPLOYEES-2019-ENG.pdf>.

ErgoHair, *Cut to the Chase! – Ergonomic tips for education and training*, ELi projekt ErgoHair VS/2017/0077: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-EDUCATION-2019-ENG.pdf>.

Sotsiaalpartnerite uuringud

ErgoHair, *Musculoskeletal Health of Hairdressers – Protection of occupational health and safety at workplace*, 2019 (meditsiiniline viitedokument): <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-MEDICAL-REFERENCE-DOCUMENT-2019-ENG.pdf>.

Sonsmann, F., Braumann, A., Wilke, A., Malte John, S. ja Wulfhorst, B., *Occupational Skin Diseases in the Hairdressing Trade*, University of Osnabrück (meditsiiniline viitedokument): https://www.safehair.eu/fileadmin/user_upload/documents/Documents/Grundlagendokument/Occupational_Skin_Diseases_in_hairdressing_EN.pdf.

Skoufi, G. I., Nena, E., Kostikas, K., Lialios, G. A., Constantinidis, T. C., Daniil, Z. ja Gourgoulialis, K., „Work-related respiratory symptoms and airway disease in hairdressers“, *International Journal of Occupational and Environmental Medicine*, nr 4, 2013, lk 53–60.

Dulon, M., Peters, C., Wendeler, D. ja Nienhaus, A., „Trends in occupational airway diseases in German hairdressers: Frequency and causes“, *American Journal of Industrial Medicine*, nr 54, 2011, lk 486–493.

Näited liikmesriikidest

ErgoHair, *Good Practice Examples*: <https://www.ergohair.eu/wp-content/uploads/ERGOHAIR-GOOD-PRACTICE-EXAMPLES-2019-ENG.pdf>.

„A close shave“ (hollandikeelne video ingliskeelsete subtiitritega): <https://www.youtube.com/watch?v=Fhi4cXg7gqM>.

„Healthy Hairdresser“: <https://healthyhairdresser.nl/>.

EU-OSHA väljaanded

OSHWiki:

[https://oshwiki.eu/wiki/Occupational_Safety_and_Health_Administration_\(OSHA\)](https://oshwiki.eu/wiki/Occupational_Safety_and_Health_Administration_(OSHA))

„Töökoha psühhosotsiaalsed riskid ja stress“: <https://osha.europa.eu/et/themes/psychosocial-risks-and-stress>.

E-facts 34 – Risk assessment for hairdressers: <https://osha.europa.eu/et/publications/e-fact-34-risk-assessment-hairdressers>.

Musculoskeletal Health of Hairdressers: <https://osha.europa.eu/et/publications/musculoskeletal-health-hairdressers/view>.

Occupational Health and Safety in the Hairdressing Sector (aruanne terviseriskide kohta juuksuritöös): <https://osha.europa.eu/et/publications/occupational-health-and-safety-hairdressing-sector/view>.

OiRA

„Kuidas korraldada riskihindamist“: <https://oiraproject.eu/et/how-carry-out-risk-assessment>.

OiRA vahendid (juuksuriteenuste sektor): https://oiraproject.eu/et/oir-tools?text=&field_sector_category%5B1192%5D=1192&sort=date.

COVID-19ga seotud küsimused

„COVID-19 – Tagasi tööle – Töökohtade ümberkorraldamine ja töötajate kaitse“: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19_-_Tagasi_tööle_-_Töökohtade_ümbekorraldamine_ja_töötajate_kaitse.

OiRA töövahend „COVID-19 revision“: <https://oiraproject.eu/oir-tools/eu/covid-19/covid-19-revision>.

„COVID-19 – Protection of the Health of Hairdressers“: <https://coiffure.eu/social-dialogue/official-documents/covid-19-protection-health-hairdressers>.

ELiga ÜHENDUSE VÕTMINE

Isiklikult kohale tulles

Kõikjal Euroopa Liidus on mitusada Europe Directi teabekeskust. Teile lähima keskuse aadressi leiate veebisaidilt https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-posti teel

Europe Direct on teenus, mille kaudu saate vastuseid oma küsimustele Euroopa Liidu kohta. Selle teenusega saate ühendust võtta,

- helistades tasuta telefoninumbri 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades tavanumbri +32 22999696 või
- kirjutades e-posti aadressil, mille leiate veebilehelt https://europa.eu/european-union/contact_et

ELi KÄSITLEVA TEABE LEIDMINE

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida aadressil <https://op.europa.eu/et/publications>. Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust Europe Directi või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja sellega seotud dokumendid

ELi õigusteabega, sh kõigi alates 1952. aastast vastu võetud ELi õigusaktidega, saab kõigis ametlikes keeleversioonides tutvuda EUR-Lexi veebisaidil aadressil <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>

ELi avatud andmed

ELi andmekogud on kättesaadavad ELi avatud andmete portaalis (<http://data.europa.eu/euodp/et>). Andmeid võib tasuta alla laadida ja kasutada ärilisel ja mitteärilisel eesmärgil.

Publications Office
of the European Union